

# Narkotikapolitiskt Center 2019

Analys, debatt och folkbildning för en  
human, restriktiv narkotikapolitik

## Peter har ordet

Behovet av att arbeta med narkotikapolitik har inte varit större på många år. När vi ser bortom vissa ledarsidor, TV-program och debatter på sociala medier finns i Sverige ingen längtan efter någon legalisering eller annan liberalisering av narkotikapolitiken. Därremot finns ett enormt folkbildningsbehov hos såväl organisationslivet, oroliga föräldrar som politiker. Det är här Narkotikapolitiskt Centers verksamhet inom analys, debatt och folkbildning kommer till sin rätt.



FOTO: PIERRE ANDERSSON

Två av våra största framgångar under 2019 var att vi bidrog till att Sjunde AP-fonden sålde av sina cannabisaktier samt vår rapport om narkotikadödlighet, skriven av vetenskapsjournalisten Pelle Olsson. Samtidigt har vi levererat ett antal förslag till regeringen som kan få narkotikaproblemen att minska.

Vi vill därför rikta ett stort tack till alla personer och organisationer som har engagerat sig och bidragit till att etablera Narkotikapolitiskt Center som en kraft inom narkotikapolitiken.



Peter Moilanen  
Chef för Narkotikapolitiskt Center

## Om verksamheten

Narkotikapolitiskt Center startade sin verksamhet i februari 2019. Bakgrunden var att ett antal svenska organisationer, som på olika sätt arbetar för visionen om ett narkotikafritt samhälle, önskade samordna sina insatser för att tillsammans nå ett större genomslag.

De organisationer som står bakom centret har stor kunskap och erfarenheter inom prevention och vård utifrån både ett beroende- och anhörigperspektiv. De ser alla behovet av en djupare analys av aktuella narkotikafrågor, en bättre underbyggd narkotikapolitisk debatt och en bred folkbildning för att fler ska våga, vilja och kunna delta i samtalet.

Beslut om verksamheten tas av en styrgrupp med representanter från de organisationer som på olika sätt bidrar till densamma: Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, NBV; Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF; Sveriges Blåbandsungdom, SBU; Svenska Sällskapet för Nykterhet och Folkuppföstran, SLAN, Blå Bandet, LP-verksamheten, IOGT-NTO, Föräldraföreningen mot narkotika, FMN och Kriminellas revansch i samhället; KRIS.

Verksamheten finansieras dels av ovanstående organisationers bidrag genom pengar eller personal, dels genom andra sökta bidrag hos såväl ideella som offentliga organisationer.

Centrets löpande arbete leds av Peter Moilanen, chef för Narkotikapolitiskt Center. Insatser görs även på deltid av bland andra Sara Heine, Pierre Andersson, Emil Gillsberg och Staffan Hübinette.

## Mål och uppdrag

Narkotikapolitiskt Center ska genom analys, debatt och folkbildning bidra till ett narkotikafritt samhälle. Behovet av att arbeta parallellt genom tre verksamhetsområden, som alla bidrar till varandra, har varit tydligt redan från början. Vi tror att både kunskapen och engagemanget i frågan behöver öka hos såväl allmänhet som tjänstemän och beslutsfattare. Det lägger grund för en bra diskussion och i förlängningen kloka beslut och åtgärder som kan bidra till ett samhälle där människor inte far illa av narkotika.

## Hänt under året

I februari 2019 formerades styrgruppen för Narkotikapolitiskt Center, en operativ arbetsgrupp utsågs och behov kartlades. En grafisk profil och logotyp togs fram samt en hemsida och senare ett nyhetsbrev för att kommunicera centrets aktiviteter och samla artiklar, rapporter och studiematerial. Styrgruppen antog en kommunikationsstrategi som tydliggör centrets uppdrag, budskap och tonalitet. Planer för organisering, utbildningsinsatser och debatt växte fram i samarbete med deltagande organisationer och under året har centret arbetat utifrån de tre uppdragen; analys, debatt och folkbildning.

### • Analys •

Det är bra med en diskussion kring narkotikasituationen och vilka åtgärder som behövs för att vända utvecklingen. Men, det är en komplex fråga och i debatten används och hänvisas ibland till olika begrepp, påståenden och antaganden som inte alltid överensstämmer med verkligheten. Vi identifierade ganska snart viktiga nyckelfrågor och har sedan försökt att fördjupa oss i dessa genom omvärldsbevakning av artiklar och studier och samtal med kunniga personer inom området. Vi har träffat både forskare, personer verksamma inom yrken som berör narkotikaproblematiken och tjänstemän och politiker.

För att dela med oss av de analyser vi gör av frågorna har vi satt upp en FAQ på vår hemsida, med korta svar på de vanligaste förekommande frågorna. Vi har även skrivit PM som vi kallar *NPC redder ut* och som på ett par sidor

beskriver bakgrunden till aktuella ämnen. Under hösten har vi skrivit om drogkonsumtionsrum, om WHO:s omklassificering av cannabis samt sammanfattat de fem narkotikapolitiska åtgärder vi ser som viktigast.

Vi har även påbörjat ett arbete med ett antal rapporter, där vi i juni publicerade rapporten *Sveriges höga narkotikadödlighet - vad beror den på och vad kan göras*. Denna skrevs av vetenskapsjournalisten Pelle Olsson i samarbete med centrets operativa grupp. Under hösten arbetas med ytterligare två rapporter, kring Portugal samt utvecklingen i Nordamerika. Dessa kommer att publiceras i början av 2020.

Rapporten om dödlighet lanserades under Almedalsveckan genom ett seminarium kring ämnet där även socialminister Lena Hallengren deltog. Seminariet resulterade i att Peter Moilanen fick delta i ett samtal om narkotikadödlighet i Studio Ett. Rapportens innehåll sammanfattades också i en långre debattartikel i Svd samma dag som lanseringen i Almedalen.

En kanal att sprida information är via vårt nyhetsbrev, *NPC Analys*, där vi sammanfattar debattinlägg och PM och gör en kort analys av aktuella narkotikafrågor.

## • Debatt •

Vi upplevde att det fanns ett stort behov av att lyfta debatten kring narkotikapolitik. Både för att peka på de påståenden i debatten som vi inte anser överensstämmer med verkligheten, visa på de svagheter som finns i nuvarande narkotikapolitik och komma med förslag på lösningar.

Under året har vi varit intervjuade och omnämnda i ett flertal artiklar, inte minst i de tidningar som på olika sätt är kopplade till organisationerna bakom centret. Det har varit viktigt, då en av våra främsta målgrupper är organisationernas egna medlemmar, vilka behöver få kännedom om centret, verksamheten och frågorna för att kunna delta i samtal och aktiviteter.

Vi har även själva eller i samarbete med andra aktörer fått ett stort antal debattinlägg publicerade. Sedan april har vi fått in 15 debattartiklar eller repliker i Svd, Aftonbladet, Veckans Affärer, UNT, Drugnews, SVT Opinion och Dagens Samhälle. Artiklar där vi lyft exempelvis narkotikadödligheten, avkriminalisering, legalisering, SKL:s uppdrag samt våra narkotikapolitiska krav. Debattartiklarna har fått en god spridning genom vår hemsida, nyhetsbrev, Twitter och Facebook. De har även bidragit till att uppmärksamma centret som aktör, vilket resulterat i uppföljande möten med organisationer, myndigheter och politiker.

En av de frågor som fick mycket uppmärksamhet under våren var statliga Sjunde AP-fondens investeringar i cannabisaktier. Nyheten lyftes först av nättidningen Drugnews och vi skrev sedan en debattartikel samt slutreplik i

Aftonbladet, i samarbete med ett flertal organisationer. Samtidigt skapade vi en insamling av digitala underskrifter för att få Sjunde AP-fonden att avsluta sina investeringar. Detta bidrog till att cannabisföretagen en månad senare svartlistades från Sjunde AP-fondens investeringslista.

I direkt följd till detta skrev vi även en debattartikel om cannabisinvesteringar i *Veckans Affärer*. En artikel som tidningen själva uppgav hade en hög läsfrekvens på drygt 11 000 personer.

## • Folkbildning •

Det har funnits en önskan från organisationernas medlemmar att lära sig mer om narkotikafrågan, inte minst för att kunna delta i samtal och debatt kring narkotikapolitik, prevention och behandling. Centret har som uppgift att på olika sätt bidra till att öka kunskapen. Dels genom att ta fram de PM, rapporter, FAQ och debattinlägg som beskrivits tidigare och dels genom ett antal utbildningsinsatser.

Sedan centrets start i februari har det hållits en rad seminarier och föreläsningar runt om i landet. Inte minst arrangemang knutna till de organisationer som står bakom centret. Marknadsföringsmaterial har även tagits fram till några av de studiematerial kring narkotika som NBV står bakom, för att fler ska kunna använda dessa för studiecirklar och externa aktiviteter. För att samordna folkbildningsinsatser lokalt har en grupp inom NBV skapats med en verksamhetsutvecklare från varje avdelning; Maja Trklja, Lena Wiking, Viktoria Berglund, Magnhild Andreasen, Arben Sula och Mahir Spahic. De ska bland annat samordna studiecirklar, föreläsningar och arrangemang kring utställningen *Narkotikans påverkan på samhälle och miljö*

Utöver det har vi under hösten anordnat webinarier under rubriken *NPC Kunskap* i tre olika ämnesområden; Pelle Olsson har berättat om narkotikadödlighet utifrån den rapport han skrivit för centrets räkning, Staffan Hübinette har talat om situationen i Nordamerika och Sara Heine om medicinsk cannabis. Till våren 2020 planeras ytterligare tre webinarier kring aktuella narkotikapolitiska frågor. Då påbörjas även en digital utbildning, i samarbete med Tollare Folkhögskola, för medlemmar i de deltagande organisationerna som vill öka sin kunskap och genomföra opinionsbildande aktiviteter. Den kommer att genomföras på deltid under våren och ge en fördjupad kunskap kring narkotika utifrån olika perspektiv.

Vi hoppas och tror att våra olika insatser, både när det gäller debatt och folkbildning, kan bidra till ett bra samtal som fler vill och vågar delta i – och kloka beslut för en human, restriktiv narkotikapolitik. ■



[www.narkotikapolitisktcenter.se](http://www.narkotikapolitisktcenter.se)